

Ο Ευαγγελικός Μυστικισμός

Άρθρο του Bob DeWaay

RICHARD FOSTER- Celebration of Deception

Τον Φεβρουάριο 2008, το Christianity Today (C.T.) δημοσίευσε ένα λαμπερό κεντρικό άρθρο που αφορούσε στους Ευαγγελικούς και τον πρόσφατο ενστερνισμό του μεσαιωνικού Ρωμαιοκαθολικού μυστικισμού, που ονομάζεται: 'Το μέλλον βρίσκεται στο παρελθόν'[1]. Το άρθρο εντοπίζεται στην αρχή του κινήματος αυτού, όπως ακολουθεί στο απόσπασμα: 'Το κίνημα φαίνεται να πήρε διαστάσεις σε ένα διάστημα 24 μηνών, το 1977-1978, όπου κυκλοφορούσε το best seller του Richard Foster: 'Celebration of Discipline: Το μονοπάτι για την πνευματική ανάπτυξη', όπως και του Robbert Webber: 'Κοινές Ρίζες: Ένα κάλεσμα για ευαγγελική ωριμότητα'.'[2]

Το άρθρο υποδεικνύει τον Foster ως εκείνον που εξακολουθεί να οδηγεί το κίνημα: 'Από τον Dallas Willard, τον Richard Foster και τους εν ζωή καλόγερους και καλόγριες, (όσοι γυρίζουν στον Ρωμαιοκαθολικό μυστικισμό) πρέπει να μάθουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς της ιστορικής ασκητικής πειθαρχίας.[3] Επομένως, ο Foster υπήρξε καθοριστικός για την αρχή ενός κινήματος που αναπτύσσεται ακόμα μετά, και παραπάνω από, 30 χρόνια.

Η ειρωνία είναι ότι το συγκεκριμένο άρθρο που διαβάζετε, του Critical Issues Commentary (C.I.C.), αναφορικά με το βιβλίο του Foster το 1978, είναι ότι το 1978, ζούσα προσωπικά σε μια χριστιανική κοινότητα, αποφασισμένη να ασκεί τα περισσότερα τα οποία προωθούσε στο Celebration of Discipline (εάν και δεν τα είχαμε μάθει απευθείας από κείνον). Επομένως δεν επικρίνω μια πρακτική για την οποία δεν γνωρίζω τίποτα (είτε μια για την οποία δεν έχω καμία εμπειρία). Επικρίνω μια πρακτική που, ανόητα, επέτρεψα να με παραπλανήσει, για ένα μεγάλο μέρος της αρχικής χριστιανικής ζωής μου. Όσον αφορά παραπλάνηση από μυστικισμό, είχα άφθονη εμπειρία. Ο τρόπος που ξέφυγα ήταν ανακαλύπτοντας και ενστερνιζόμενος την Αναμορφωτική (reformation) αρχή του sola scriptura (μόνο η γραφή).

Σε αυτό το άρθρο θα δείξω ότι το το 'εσωτερικό ταξίδι' του Foster είναι αντιβιβλικό και επικίνδυνο. Θα αποδείξω ότι οι περισσότερες από τις πνευματικές πειθαρχίες, τις οποίες ονομάζει 'μέσα χάριτος' δεν αποτελούν καθόλου μέσα χάριτος, αλλά μέσα με τα οποία υποβάλλεται κάποιος σε πνευματική πλάνη.

Το εσωτερικό ταξίδι.

Η Γραφή πουθενά δεν περιγράφει ένα εσωτερικό ταξίδι για την ανακάλυψη του πνευματικού χώρου. Ο Θεός επέλεξε να αποκαλύψει την αλήθεια για την πνευματική πραγματικότητα μέσω των εκλεγμένων Του, εμπνευσμένων από το Άγιο Πνεύμα, βιβλικών συγγραφέων.

Οτιδήποτε είναι πνευματικό και δεν έχει αποκαλυφθεί από τον Θεό προέρχεται από τον αποκρυφισμό και είναι επομένως, απαγορευμένο. Έχουμε συζητήσει το παραπάνω σε πολλά άρθρα και έχουμε εκδόσει πολλά σεμινάρια DVD στο θέμα αυτό. Αλλά η λογική του sola scriptura χάνεται εντελώς στον μυστικισμό, όπως εκείνον του Richard Foster. Όπως άλλοι θιασώτες, για τους οποίους ο Καλβίνος και ο Λούθηρος έχουν προηδοποιήσει, πιστεύουν ότι μπορούν να κερδίσουν πολύτιμη και χρήσιμη γνώση των πνευματικών πραγμάτων μέσω της απευθείας, προσωπικής έμπνευσης.

Ο Foster περιγράφει την ιδέα ορισμένων πρακτικών οι οποίες είναι το κύριο θέμα του βιβλίου του.

‘Η κλασική πρακτική της πνευματικής ζωής, μας καλεί να κινηθούμε πέρα από το επιφανειακό, ζώντας στα βάθη. Μας προσκαλεί να εξερευνήσουμε τα εσωτερικά σπήλαια του πνευματικού χώρου[4]. Οπότε ο Foster αποκύρηξε εννοιολογικά την ιδέα του Sola Scriptura εξ ορισμού, για να το αντικαταστήσει με ένα εσωτερικό ταξίδι για να ανακαλύψει τον πνευματικό χώρο. Κάτι θα έπρεπε να μην πήγαινε καθόλου καλά στον ευαγγελικό χώρο το 1978, για να γίνει το συγκεκριμένο βιβλίο best seller! Θα έπρεπε να το είχαν αποκυρήξει επί τόπου. Σε μία υποσημείωση στην παραπάνω δήλωση ο Foster γράφει: ‘Με την μια ή την άλλη μορφή, όλοι οι αφιερωμένοι ποιμένες έχουν συμφωνήσει στην αναγκαιότητα των αυτών των πρακτικών (Foster: 1). Οι αφιερωμένοι ‘ποιμένες’ παρεμπιπτόντως είναι κυρίως ρωμαιοκαθολικοί που έτσι κι αλλιώς δεν είχαν ποτέ ενστερνιστεί το sola scriptura. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι έψαχναν για την πνευματικότητα μέσω πειραματισμών. Αλλά, σαν άλλο ένα ‘εσωτερικό φως’ του Quaker, Ο Foster επίσης ποτέ δεν ενστερνίστηκε το sola scriptura.

Ξεχνώντας το γεγονός ότι η Γραφή απαγορεύει την μαντεία, ο Foster εξηγεί τι επιδιώκει:

‘Θα πρέπει να είμαστε πρόθυμοι να εισχωρήσουμε μέσα στις σιωπές της αναδημιουργίας, μέσα στον εσωτερικό κόσμο της ενατένισης. Στα γραπτά τους, όλοι οι μάστερ του διαλογισμού, προσπαθούν να μας αφυπνίσουν στο γεγονός ότι το σύμπαν είναι πολύ μεγαλύτερο από ότι γνωρίζουμε και υπάρχουν πολλές μεγάλες, ανεξερεύνητε εσωτερικές περιοχές οι οποίες είναι πραγματικές όσο είναι και ο φυσικός κόσμος τον οποίο αντιλαμβανόμαστε...Μας καλούν σε δράση, να είμαστε πρωτοπόροι σε αυτά τα σύνορα του Πνεύματος (Foster: 13)

Συνειδητοποιώντας ότι οι αναγνώστες του θα λάβουν τα παραπάνω ως μήση στις Ανατολικές Θρησκείες, δηλώνει ότι δεν πρόκειται για Υπερβατικό διαλογισμό (Transcendental Meditation-TM) ή οτιδήποτε αυτού του είδους: ‘Ο ανατολικός διαλογισμός έγκειται στην προσπάθεια κάποιου να αδειάσει το μυαλό του. Ο Χριστιανικός διαλογισμός έχει να κάνει στο άδειασμα του μυαλού με σκοπό να το ξαναγεμίσει (Foster: 15). Αλλά αυτό που θέλει ο Foster να γεμίσουμε το μυαλό μας είναι προσωπικές αποκαλύψεις από τον πνευματικό χώρο όπου αφελώς θα θεωρούμε ότι προέρχονται από τον Κύριο. Αυτού του είδους ο διαλογισμός δεν είναι το να μελετάμε τι ο Θεός έχει πει, αλλά χρησιμοποιεί μια τεχνική για την εξερεύνηση του πνευματικού κόσμου. Με άλλα λόγια πρόκειται για μαγεία.

Αυτό που γνωρίζουμε από τον πνευματικό κόσμο, είτε αποκαλύπτεται από τον Θεό (μια και έξω μέσω της Γραφής) ή μέσω ανθρωπίνων τεχνικών προσέγγισης. Αυτή ή διάκριση είναι η διαφορά μεταξύ Χριστιανισμού και παγανισμού. Μόνο οι πραγματικά πιστοί γνωρίζουν τι ο Θεός έχει πει για τον Εαυτό Του, όπως και τι θέλει να αποκαλύψει για τον άορατο πνευματικό κόσμο. Το υλικό του Foster συνεχίζει να είναι δημοφιλές γιατί ζούμε σε μια εποχή όπου το να είναι κάποιος πνευματικός πρωτοπόρος ταξιδεύοντας σε έναν άορατο πνευματικό κόσμο είναι η ουσία της πνευματικής ευσέβειας. Είναι η πνευματικότητα των κοσμικών talk shows.

Για να κατανοήσουμε πλήρως την πλάνη του Foster, φτάνει στο σημείο να ονομάζει αυτές τις τεχνικές ‘μέσα χάριτος’ (Φοστερ: 6). Όσον αφορά εκείνους που διδάσκουν πνευματικές πρακτικές, δεν υπάρχουν όρια σε αυτά τα λανθασμένα ‘μέσα’. Σκεφτείτε για παράδειγμα, αυτήν την συνιστώμενη πρακτική: «Αφότου έχετε αποκτήσει μια εμπειρία στην αυτοσυγκέντρωση, κάντε πέντε με δέκα λεπτά διαλογισμό προσηλωμένοι σε ένα κομμάτι της δημιουργίας. Επιλέξτε κάτι σύμφωνα με την σειρά δημιουργίας τους: δέντρο, πουλί, φύλλο, σύννεφο, και κάθε μέρα αναλογιστείτε το προσεκτικά και προσευχόμενοι».(Φοστερ: 25) Όλα αυτά αφότου έχει περιγράψει τεχνικές

αναπνοών (ένα μέσο αυτοσυγκέντρωσης) και κατόπιν δηλώνει: «Δεν θα πρέπει να προσπεράσουμε αυτά τα μέσα της χάριτος του Θεού» (Foster: 25).

Το εσωτερικό ταξίδι του Φοστερ είναι η ανακάλυψη ενός πνευματικού κόσμου διαθέσιμου για όσους τον αναζητούν « Πώς αλλιώς θα πιστέψουμε σε έναν πνευματικό κόσμο; Μέσω τυφλής πίστης; Σε καμία περίπτωση. Η εσωτερική πραγματικότητα είναι διαθέσιμη σε όσους που θέλουν να το ερευνήσουν» (Foster: 18). Δηλώνει επίσης ότι η πνευματική έρευνα είναι ανάλογη των επιστημονικών πειραμάτων. Περιττό να αναφέρουμε ότι κάθε παγανιστική κουλτούρα που υπάρχει πιστεύει σε έναν 'πνευματικό κόσμο'.

Πνευματικότητα της Φαντασίας.

Η Γραφή δεν έχει τίποτα καλό να πει για την φαντασία. Για παράδειγμα: *‘Ούτω λέγει ο Κύριος των Δυνάμεων: Μην ακούετε του λόγους των προφητών των προφητευόντων εις εσάς. Ούτοι σας κάμνουσι ματαίους. Λαλούσι οράσεις από της καρδιάς αυτών, ουχί από στόματος Κυρίου.* (Ιερεμίας 23:16). Μία έρευνα στην Γραφή για την λέξη "φαντασία" παραπέμπει σε 14 εδάφια και σε κάθε περίπτωση πρόκειται για κάτι με κακό νόημα. Σύμφωνα με την βίβλο, η φαντασία είναι αυτή στην οποία οι άνθρωποι καταφεύγουν όταν δεν θέλουν να υπακούσουν στον Θεό.

Ωστόσο, για τον Foster η φαντασία κατέχει τον κύριο ρόλο: «Ο εσωτερικός κόσμος του διαλογισμού εισχωρείται ευκολότερα μέσω της φαντασίας. Αποτυγχάνουμε σήμερα να εκτιμήσουμε αυτήν την τρομερή δύναμη. Η φαντασία είναι δυνατότερη από την συνειδητή σκέψη και δυνατότερη από την θέληση του ατόμου» (Foster: 22). Ορισμένες από τις προσωπικότητες που αναφέρει σε αυτό το επιχείρημα είναι οι εξής: C G. Jung, Ignatius of Loyola, Morton Kelsey. Ο Jung είναι γνωστός για την θεωρία του για το συλλογικό ασυνείδητο και ο Kelsey ήταν ένας επισκοπικός ιερέας αφιερωμένος στις αρχές του Jung. Ο Kelsey έγραψε πολλά βιβλία, προωθώντας τον μυστικισμό. Η συμβουλή που παίρνει ο Foster από αυτούς τους συγγραφείς είναι ότι πρέπει να σκευτόμαστε σε μορφή εικόνων και να θεωρήσουμε ότι τα όνειρα είναι μια πιθανή πόρτα προς τον πνευματικό κόσμο. Ο Foster υποστηρίζει ότι τα όνειρα είναι κάτι που έχουμε ήδη και μπορεί να μας βοηθήσει να αναπτύξουμε την χρήση της φαντασίας. Υποστηρίζει ότι: «Κρατώντας ένα ημερολόγιο των ονείρων μας είναι ένας τρόπος να δείξουμε ότι τα παίρνουμε στα σοβαρά». (Foster: 23). Υπάρχει όμως, προειδοποιεί, ένας κίνδυνος σε αυτήν την διαδικασία: «Την ίδια στιγμή που ζητούμε να είναι ο Θεός που μας μιλάει μέσα από τα όνειρά μας, είναι σοφό να προσευχόμαστε για προστασία, αφού

όταν ανοιγόμαστε σε πνευματική επιρροή μπορεί να είναι επικίνδυνο, όσο και ωφέλιμο»(Foster :23). Θα έλεγα ότι ζητώντας από τον Θεό να μας προστατεύσει όσο χρησιμοποιούμε τεχνικές να πάμε όπου δεν θέλει από εμάς να πάμε, (σε ένα κόσμο πνευμάτων με σκοπό να πάρουμε πληροφορίες) Ο κίνδυνος για τον οποίο μας προειδοποιεί είναι αρκετά μεγαλύτερος από ότι φαντάζεται ο Foster. "Όσοι κάνουν το ταξίδι θα πλανηθούν- κάθε φορά! Δεν είμαστε 'εξοπλισμένοι' να κερδίσουμε πληροφορίες από αυτο το 'βασιλείο'. Γι' αυτόν τον λόγο μας μιλά ο Θεός μέσω των διορισμένων του μεσολαβιτών, (οι εμπνευσμένοι βιβλικοί συγγραφείς), αλλιώς, θα 'ψαρεύαμε' στο σκοτάδι, σε ένα μέσο που δεν είναι κατάλληλο για μας. Ο Φοστερ προτρέπει τους αναγνώστες του να χρησιμοποιήσουν την φαντασία τους για να βιώσουν τις βιβλικές ιστορίες με τις πέντε αισθήσεις. Παρακάτω περιγράφει αυτό που θα συμβεί:“

«Όπως εισέρχεστε στην ιστορία, όχι ως παρατηρητές αλλά ως ενεργά μέλη, θυμηθείτε ότι όπως ο Χριστός ζει στο Αιώνιο Τώρα και δεν δεσμεύεται από τον χρόνο, αυτό το γεγονός του παρελθόντος είναι ένα ζωντανή εμπειρία σε ενεστωτικό χρόνο, με Εκείνον. Με αυτόν τον τρόπο, μπορείτε να συναντήσετε τον ζωντανό Χριστό σε αυτό το γεγονός, να καθοδηγηθείτε από την φωνή του και να αγγιχτείτε από την θεραπευτική του δύναμη. Μπορεί να είναι περισσότερο από μια άσκηση της φαντασίας, μπορεί να είναι μια αυθεντική συνάντηση. Ο Ιησούς Χριστός μπορεί πραγματικά να έρθει σε σας.» (Foster: 26)

Ο Foster υπαγορεύει μια πρακτική, χρησιμοποιώντας την φαντασία του άλλου ατόμου, τρόπος που μιμείται την αστρική προβολή σε βαθμό που συμπεριλαμβάνει σε μια υπόσημείωση του την δήλωση ότι αυτή η πρακτική δεν πρόκειται για αστρική προβολή. (Foster : 28). Αρχίζει με το να λέει στους αναγνώστες του να φανταστούν ότι πάνε στην φύση, σε ένα όμορφο μέρος, (Ο Boyd περιγράφει αυτήν την πρακτική, όσο επίσης και τα αποτελέσματά της). Αφότου 'απολαύσουν' τα τοπία και τις μυρωδιές, (στην φαντασία) αυτά είναι τα επόμενα βήματα:

«Στην φαντασία σας, επιτρέψτε στο πνευματικό σας σώμα, που λάμπει από φως, να φύγει ψηλά, έξω από το φυσικό σας σώμα. Κοιτάξτε πίσω, έτσι ώστε να δείτε τον εαυτό σας ξαπλωμένο στο γρασίδι, για να βεβαιώσετε στο σώμα σας ότι θα επιστρέψετε προς στιγμήν. Φανταστείτε τον πνευματικό σας εαυτό, ζωντανό και ζωηρό, να πετάει πάνω από τα σύννεφας την στρατόσφαιρα. Πηγαίνετε βαθύτερα και βαθύτερα στο εξωτερικό διάστημα , μέχρις ότου δεν υπάρχει τίποτα άλλο εκτός από την θερμή παρουσία του

αιώνιου Δημιουργού. Αναπαυτείτε στην παρουσία του. Ακούστε ήσυχα, περιμένοντας το αναπάντεχο. Προσέξτε κάθε οδηγία που θα σας δοθεί. Με τον χρόνο και την εμπειρία θα είστε ικανοί να διακρίνετε αμέσως μεταξύ της ανθρώπινης σκέψης που μπορεί να εισχωρήσει στο συνειδητό, και του Αληθινού Πνεύματος που εσωτερικά κινείται από την καρδιά».(Foster 27, 28).

Η ερώτηση που μπορώ να κάνω είναι πώς μπορεί να γνωρίζει κάποιος πότε το 'Αληθινό Πνεύμα' είναι ένα πνεύμα πλάνης ή όχι; Το μοιραίο ελάτωμα του μυστικισμού είναι ότι υποθέτει αφελώς ότι οι χριστιανοί έχουν υποκειμενικές θρησκευτικές εμπειρίες και γι' αυτόν τον λόγο θα πρέπει να έχουν Χριστιανικές εμπειρίες, όπου θα είναι πραγματικά από τον Θεό- ακόμα και εάν αυτές οι εμπειρίες προκαλούνται μέσω μη-βιβλικών πρακτικών, παρόμοιων και εκείνων που χρησιμοποιούν οι παγανιστές.

Διανοητική Αλχημεία.

Η προσέγγιση του Foster για την προσευχή είναι επίσης συνδεδεμένη με τον μυστικισμό. Υποστηρίζει ότι την προσευχή πρέπει να την μάθουν άνθρωποι που έχουν τις σωστές εμπειρίες και είναι 'δάσκαλοι' που γνωρίζουν τι κάνουν. Ο Foster δεν διδάσκει την αυθεντική προσευχή, όπου φέρουμε τις ανάγκες μας και τα αιτήματά μας στον Κύριο, γνωρίζοντας ότι μας ακούει (γιατί το υπόσχεται και το κάνει). Για τον παρακάτω λόγο υποστηρίζει ότι μια τέτοια προσευχή αποτυγχάνει:

«Πολλές φορές οι άνθρωποι προσεύχονται, και προσεύχονται με όλη την πίστη του κόσμου, αλλά τίποτα δεν συμβαίνει. Φυσιολογικά δεν πλησιάζουμε στο κανάλι. Αρχίζουμε προσευχόμενοι για τους άλλους, αφού πρώτα επικεντρωθούμε ακούγοντας την ήσυχη βροντή του Κυρίου των δυνάμεων. Το να συντονίσουμε τους εαυτούς μας σε θεικές αναπνοές είναι πνευματική δουλειά, αλλά χωρίς αυτή η προσευχή μας είναι μάταια επανάληψη. (Ματθαίος 6:7). Το να ακούσουμε τον Θεό είναι το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο πράγμα που απαιτείται για επιτυχημένη μεσολάβηση». (Foster : 34)

Φυσικά αυτό σημαίνει ότι πρέπει να γίνουμε μυστικιστές εάν θέλουμε να προσευχηθούμε. Μας διδάσκει ότι πρώτα πρέπει να ακούσουμε προσωπικές ποκαλύψεις από τον Θεό, χρησιμοποιώντας τεχνικές μυστικισμού όπως τις διδασκαλίες του, πριν την προσευχή. Σημειώνει: «Η αφετηρία κατοπιν, για να μάθουμε να προσευχόμαστε για τους άλλους είναι το να ακούσουμε την καθοδήγηση. Αυτό το εσωτερικό 'ναι' είναι η θεική εξουσιοδότηση σε μας για να προσευχηθούμε για το άλλο άτομο ή την κατάσταση.»(Foster 35). Όχι!

Ο Foster έχει άδικο! Η μοναδική εξουσιοδότηση που χρειαζόμαστε για να προσευχηθούμε είναι η βιβλική εντολή να προσευχόμαστε, όχι οι προσωπικές αποκαλύψεις. Φια τον Foster, η αυτοσυγκέντρωση (με τον μυστικιστικό τρόπο) είναι αναγκαία αλλά όχι αρκετή. Φέρνει επίσης την φαντασία σε αυτή την διαδικασία. « Όπως και με την αυτοσυγκέντρωση, η φαντασία είναι ένα δυνατό εργαλείο στην προσευχή.(Foster 36). Δίνει τα εύσημα στην Agnes Sanford[5] για την βοήθειά της να δει την αξία της χρησιμοποίησης της φαντασίας στην προσευχή. Ο Foster γράφει: «Η φαντασία ανοίγει μια πόρτα στην πίστη.Εάν ‘δούμε’ στα μάτια του μυαλού μας έναν γάμο να ξαναφτιάχνεται, ή ένα άρρωστο άτομο να γίνεται καλά, αυτό είναι ένα μικρό βήμα να πιστέψει κάποιος ότι αυτό θα συμβεί» (Foster 36). Η Sanford πήρε της ιδέες της από την Θεοσοφία, Νέα Σκέψη, τον Jung και την Emmet Fox. Αυτές οι ιδέες , αφού αναπαρήχθησαν από τον Foster, ήρθαν από την μη-βιβλική θεώρηση του ‘το μυαλό πάνω από το θέμα’. Αυτό το σκεπτικό χρησιμοποιεί τον οραματισμό για να αλλάξει την πραγματικότητα ή να χρησιμοποιήσει πνευματικές δυνάμεις. Ο Foster προτείνει: «Φανταστείτε το φως του Χριστού να περνάει μέσα από τα χέρια σας και να θεραπεύει κάθε συναισθηματικό τραύμα και κάθε πληγωμένο συναίσθημα του ένιωσε το παιδί σας εκείνητην μέρα». (Foster: 39). Ο Dave Hunt, στο βιβλίο που έγραψε το 1985 «Η αποπλάνηση του Χριστιανισμού», ο Hunt παρουσίασε τον ‘δημιουργικό οραματισμό’, όπως ο Foster διαφημίζει την ‘Διανοητική Αλχημεία’[6]. Ο Hunt προειδοποίησε την εκκλησία ότι ο Foster διαφήμιζε τόσο την Διανοητική Αλχημεία στο ‘Celebration of Discipline’, και όπως έχουμε δει, το κάνει. Οπότε πως γίνεται 24 χρόνια μετά την προειδοποίηση του Hunt ο Foster είναι ποι διάσημος από ποτέ στους ευαγγελικούς; Η απάντηση είναι η πλάνη των τελευταίων καιρών. Τώρα, ένα μεγάλο κίνημα που υποστηρίζει ότι είναι αναγεννηστικό, το οποίο διαφημίζει τον Foster, ο Willard και οι εκδοχές του μυστικισμού τους όντως υπάρχουν (π.χ. η Αναδυόμενη Εκκλησία). Τα πράγματα έγιναν ακόμη χειρότερα.

Πνευματικοί ηγέτες.

Όταν έγινε αποδεκτός ο μυστικισμός και η υποτιθέμενη ανάγκη να αποκομίσει κάποιος προσωπικές αποκαλύψεις από τον Θεό, έγινε επιτακτική η ανάγκη για νέους ‘δασκάλους’ που θα είναι καλύτεροι στην πλοήγηση στον πνευματικό κόσμο. Οι παγανιστικές κοινωνίες είχαν πάντα τέτοια άτομα. Ονομάζονται ‘Shamans’. Οι ανατολικές θρησκείες τους ονομάζουν ‘γκουρού’. Οι πλανημένοι Χριστιανοί τους ονομάζουν ‘πνευματικούς ηγέτες’. Ο Foster εξηγεί: «Στον μεσαίωνα ούτε οι μεγαλύτεροι άγιοι δεν μπόρεσαν να πάνε στα βάθη ενός εσωτερικού ταξιδιού χωρίς την βοήθεια ενός πνευματικού

καθοδηγητή (Foster: 159). Το πρόβλημα, σύμφωνα με τον Foster, είναι ότι οι εκκλησίες (το 1978) στερούνταν ‘ζωντανών δασκάλων’:

«Χωρίς αμφιβολία, μέρος της απότομης αύξησης του Ανατολικού διαλογισμού είναι ότι οι εκκλησίες υστερούν στο σημείο αυτό. Πόσο καταθλιπτικό είναι για ένα φοιτητή πανεπιστημίου, που ψάχνει να γνωρίσει την χριστιανική διδασκαλία ή τον διαλογισμό, να ανακαλύψει ότι υπάρχουν τόσο λίγοι εν ζωή δασκάλοι της στοχαστικής προσευχής, και ότι όλα τα σοβαρά γραπτά που σχετίζονται με το θέμα είναι επτά ή περισσότερων αιώνων πριν. Δεν υπάρχει απορία γιατί θα στραφεί στο Zen στην Yoga ή τον διαλογισμό. (Foster: 14).

Το όνειρο του Foster βγήκε αληθινό. Σήμερα οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν Yoga αόπη και στην Χριστιανική εκκλησία. Έχουμε χριστιανούς διαλογιστές. Αυτό ονομάζεται στοχαστική προσευχή (Contemplative prayer). Όντως η ανατολικές θρησκείες έχουν έρθει στην εκκλησία, και ο Foster βοήθησε καταλυτικά σε αυτό.

Αλλά τί έχουμε να πούμε για τους ‘ζωντανούς δασκάλους’ ή τους πνευματικούς καθοδηγητές; Το 1972 ο Morton Kelsey παραπονέθηκε για την έλλειψή τους: «Όντως θα πρότεινα ότι καθένας που θέλει σοβαρά να σχετιστεί με τον πνευματικό κόσμο, θα πρέπει να βρει έναν πνευματικό καθοδηγητή, ή περισσότερους αν υπάρχουν, εκπαιδευμένους και έμπειρους σε αυτήν την πρακτική.[7] Αυτό το ‘πρόβλημα λύθηκε με έναν σοβαρό τρόπο: Τα Ευαγγελικά θεολογικά σχολεία προσφέρουν τώρα μάστερ στην ‘πνευματική διαμόρφωση’ με σκοπό να εξοπλίσει τους ανθρώπους να είναι ‘πνευματικοί καθοδηγητές’. Το πανεπιστήμιο Biola θα πει για τα προγράμματα αυτά: «Αυτό το πτυχίο είναι σχεδιασμένο να εξοπλίσει τους άνδρες και τις γυναίκες για την διακονία της πνευματικής καθοδήγησης, μαθητείας, και την φροντίδα της ψυχής στην τοπική εκκλησία και για περαιτέρω ακαδημαϊκή εκπαίδευση στην πνευματική διαμόρφωση.[8] Οι Διεθνείς Πνευματικοί Καθοδηγητές θα σας βοηθήσουν να βρείτε έναν πνευματικό καθοδηγητή ανεξάρτητα από την θρησκεία σας.[9] Το Renovare του Φοστερ που φιλοδοξεί να ‘ενθαρρύνει την ανανέωση στην χριστιανική εκκλησία, έχει μία λίστα από προγράμματα πνευματικής καθοδήγησης.[10] Ο Foster εξηγεί τον σκοπό του πνευματικού καθοδηγητή: Είναι το μέσο του Θεού για να ανοίξει το δρόμο στην εσωτερική διδασκαλία του Αγίου Πνεύματος. (Foster:160). Προφανώς, σε μια πλήρως ανεπτυγμένη απόρριψη του Sola Scriptura, όπου οι διδασκαλίες του Αγίου Πνεύματος μεταφέρονται στην εκκλησία μόνο μέσω των βιβλικών συγγραφέων, θέλουμε

διαμεσολαβητές για προσωπικές αποκαλύψεις πέρα από την γραφή. Ο Foster εξηγεί που οδηγούν οι πνευματικοί καθοδηγητές: «Οδηγεί μόνο από την δύναμη της προσωπικής του αγιότητας» (Foster:160). Στον Ρωμαιοκαθολικισμό ο Πάπας ονομάζεται 'η αυτού αγιότητα' και στον Θιβητιανό Βουδισμό ο Δαλάι Λάμα ονομάζεται 'Η αυτού αγιότητα' αλλά τώρα οι ευαγγελικοί αναπτύσσουν μια τάξη ανθρώπων που συμπτωματικά αξίζουν τον τίτλο. Πώς ακριβώς θα κρίνουμε εάν κάποιος έχει 'προσωπική αγιότητα' σε τέτοιο βαθμό ώστε να είναι πνευματικός καθοδηγητής και να διαμεσολαβεί στην πνευματικότητα για χάρη των άλλων; Ο Foster λέει: «Αν και ο καθοδηγητής έχει προφανώς προχωρήσει περισσότερο στα εσωτερικά βάθη, και οι δύο (δάσκαλος και μαθητής) μαθαίνουν μαζί και αυξάνονται στον κόσμο του Πνεύματος». (Foster:160). Ο Foster αναφέρει τον ρωμαιοκαθολικό μυστικιστή Thomas Merton για το πως λειτουργεί αυτο: «Ο πνευματικός καθοδηγητής ήταν κάτι σαν πνευματικός πατέρας που γέννησε την τέλεια ζωή στην ψυχή του μαθητή του, με τις οδηγίες του πρώτα απ' όλα, αλλά επίσης με την προσευχή, την αγιότητά του και το παράδειγμά του.(Ο πνευματικός καθοδηγητής) ήταν ένα είδος μυστηρίου της παρουσίας του Κυρίου στην εκκλησιαστική κοινότητα.(Foster 161).

Η ψευδαίσθηση των τελευταίων ημερών.

Όσον αφορά την πλάνη των εσχάτων ημερών, ο Foster είναι ένα βήμα πριν την αποδοχή της. Σκευτείτε ότι έγραψε: «Στην εποχή μας, ο ουρανός και η γη είναι στην κόψη, περιμένοντας την ανάδυση ανθρώπων με Πνευματικής ηγεσία, Πνευματική μέθη, και Πνευματικά-ενδυναμωμένων. Μπορούν να βρεθούν τέτοια άτομα η καρδιά των οποίων καία με θειική δύναμη» (Foster: 150). Αυτές οι παρεκκλίσεις έχουν οδηγήσει σε μαζική πλάνη. Απέρριψαν την πλάνη του 'Latter Rain' και τώρα ενσωματώνονται με τέτοιους ψευδο-διδασκάλους όπως είναι ο Rick Joyner και ο Mike Bickle. Είναι ελιτιστές όπως επίσης και ευθυγραμμισμένοι με τα πιστεύω της Emergent Church. Λέει επίσης: Ο αιώνας μας δεν έχει ακόμα δει το ξέσπασμα της αποστολικής εκκλησίας του Πνεύματος.(Foster: 150). Τώρα έχουμε την Νέα Αποστολική Αναμόρφωση που υποστηρίζει ότι είναι ακριβώς αυτό. Οι ιδέες του Foster ενσωματώνουν την μαζική αποστασία και την πλάνη των έσχατων ημερών που χαρακτηρίζουν την εποχή μας.

Οι διδασκαλίες του Foster έχουν πάει την εκκλησία όσο μακρύτερα από την αναμορφωτική αρχή του Sola Scriptura, όσο μακρυνό ήταν η ρωμαιοκαθολική εκκλησία. Το μοναδικό πράγμα που τους έχει μείνει είναι να μας πάνε πίσω

στην Ρώμη. Το Christianity Today 'επαινεί' τον Foster που μας εδειξε αυτή την κατεύθυνση...

Στις αρχές του 2008 έγραψα ένα άρθρο με θέμα πως εγκαταλείποντας την αρχή του sola scriptura θα οδηγούσε τους ευαγγελικούς πίσω στην Ρώμη.[11] Ήταν εν μέρει, απάντηση στο άρθρο 'C.T.' που υμνούσε τον μυστικισμό. Η ανταπόκριση που έλαβα ήταν μάλλον απροσδόκητη. Επικοινωνήθη με πρώην ευαγγελικούς που απέρριψαν το sola scriptura και πήγαν πίσω στην Ρώμη! Ήθελα να κάνουν ένα debate μαζί μου σχετικά με το sola scriptura. Τελικά, αποδειχτηκε πως είχα δίκιο στα επιχειρήματά μου. Ως απάντηση στις προκλητικές αστοχίες τους η εκκλησία μας οργάνωσε σεμινάριο πάνω στην sola scriptura, που ονομαζόταν 'Η πίστη σε κίνδυνο 4' Στο σεμινάριο, ο Gary Gilley και εγώ υποστηρίξαμε τις γραφές ότι είναι η μόνη εξουσία για την εκκλησία.[12] Το προαναφερθέν άρθρο CT συζητά ένα νέο είδος μοναχισμού, πρώην ηγέτες ευαγγελικών εκκλησιών να γίνονται ρωμαιοκαθολικοί και μυστικιστικές πρακτικές σαν την lectio divina-και όλα αυτά τα ονομάζουν καλά και ελπιδοφόρα πράγματα. Ο Chris Armstrong, ο συγγραφέας του άρθρου, συμπεραίνει: «Οι ευαγγελικοί λαμβάνουν καλή καθοδήγηση από σοφούς δασκάλους (Foster και Willard) και αυτός είναι λόγος να πιστεύουμε ότι ο Χριστός ηγείται της προσπάθειας, και ότι συναντιούνται και μαθαίνουν από τους υπόλοιπους χριστιανούς στις άλλες δύο εκκλησίες, τον ρωμαιοκαθολικισμό και την ανατολική ορθοδοξία, αθτός είναι ένας λόγος να χαιρέται κανείς για την δύναμη της αγάπης[13]. Ποιος έχει μείνει να υπερασπιστεί τις αρχές της Αναγέννησης; Θα σκευτόταν κάποιος τους αναμορφωτές θεολόγους αλλά αυτοί δεν κάνουν την δουλειά τους. Στο τελευταίο άρθρο του CIC αναφερθήκαμε τον θεολόγο Donald Whitney που έγραψε: «Το Celebration of Discipline του Φοστερ είναι το πιο δημοφιλές βιβλίο στο θέμα των Πνευματικών πρακτικών, του τελευταίου μισού του 20ού αιώνα. Η μεγάλη συμβολή του έργου του μας υπενθυμίζει ότι οι Πνευματικές Πρακτικές, που πολλοί τις βλέπουν σαν περιοριστικές και δεσμευτικές, είναι μέσα για πνευματική ελευθερία.[14] Αυτό είναι από έναν δάσκαλο σε ένα αναμορφωτικό σεμινάριο;

Εάν ένα βιβλίο διδάσκει χριστιανικό διαλογισμό, Χριστιανική αστρική προβολή και διανοητική αλχημεία, μέσω της φαντασίας της οποίας είναι 'μεγάλη η συμβολή' τότε κάποιο σοβαρό λάθος υπάρχει εδώ. Η αυταπάτη είναι τόσο ευρέως διαδεδομένη, που δεν βλέπω άλλη εξήγηση, από αυτή που δίνει ο Απ. Παύλος: **(Α Τιμ. 4:1)** «*Το δε Πνεύμα ρητώς λέγει ότι εν υστέροις καιροίς θέλουσιν αποστατήσιν τινές από της πίστεως προσέχοντες εις πνεύματα πλάνης, και εις διδασκαλίας δαιμονίων*». Και άλλο εδάφιο λέει ότι

(Β Τιμ. 4: 3,4): «3. Διότι θέλει ελθεί καιρός ότε δεν θέλουσι υποφέρει την υγιαίνουσαν διδασκαλίαν, αλλά θέλουσι επισωρεύσει εις εαυτούς διδασκάλους κατά τας ιδίας αυτών επιθυμίας, γαργαλιζόμενοι την ακοήν, 4. Και από μεν της αλήθειας θέλουσι αποστρέψει την ακοήν αυτών, εις δε τους μύθους θέλουσι εκτραπή.

Αυτός ο καιρός είναι τώρα. Θα δώσουμε λόγο στον Θεό για αυτά που πιστεύουμε και κάνουμε. Όσοι θέλουν να μένουν στην πίστη σε αυτήν την εποχή της αυταπάτης, πρέπει να βασίζονται μόνο στις αλήθειες της Αγ. Γραφής. Το ταξίδι του Foster στον ονευματικό κόσμο θα πλανήσει όλους όσους το πραγματοποιήσουν.

[1] Chris Armstong, “The Future lies in the Past” in *Christianity Today*, February 2008.

[2] Ibid. 24.

[3] Ibid. 29.

[4] Richard Foster, *Celebration of Discipline: The Path to Spiritual Growth* (New York: Harper & Row, 1978) 1.

All subsequent citations from this book will be bracketed within the text in this fashion:

(Foster: 1).

[5] I write about Sanford’s inner healing theories in CIC Issue 96: <http://cicministry.org/commentary/issue96.htm>

[6] Dave Hunt and T. A. McMahan, *The Seduction of Christianity* (Eugene: Harvest House, 1985) 138.

[7] Morton Kelsey, *Encounter With God*, (Bethany Fellowship: Minneapolis, 1972) 179.

[8] <http://www.biola.edu/spiritualformation/programs/>

[9] <http://www.sdiworld.org/>

[10] www.renovare.org/journey_training_direction.htm

[11] CIC Issue 105; March/April 2008: <http://cicministry.org/commentary/issue105.htm>

[12] That seminar is available here:

<http://www.cicstore.org/servlet/the-60/Faith-at-Risk-4/Detail>

[13] Armstrong, *Future*

[14] Donald S. Whitney, *Spiritual
Disciplines for the Christian Life*